

ХУЛОСАИ

Шурои диссертатсионии 6D.КOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 24 сентябри соли 2024, таҳти №64, бораи сазовор донишгари Мирзомуродзода Дустмурод Гулмурод, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ

Диссертатсияи Мирзомуродзода Дустмурод Гулмурод дар мавзӯи: «Масъалаҳои танзими ҳуқуқи маданият хизматрасонии муздноки байторӣ дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи гражданин; ҳуқуқи соҳибдорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусан дар таърихи 02 июли соли 2024, суратмаҷлисӣ №61 аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.КOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17, Фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 07 январи соли 2022, № 16/шд) ба ҳимоя қабул карда шудааст) ба ҳимоя қабул карда шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Мирзомуродзода Дустмурод Гулмурод 8-уми март соли 1990 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст. Мавсуф соли 2008 ба шӯбаи рӯзонаи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил шуда, муассисаи таълимии мазкурро соли 2013 аз рӯйи ихтисоси ҳуқуқшинос-омӯзгор бо дипломи аъло хатм намудааст.

Аз соли 2013 дар кафедраи ҳуқуқи маданият факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба ҳайси мудири кабинети таълимӣ ба фаъолияти меҳнатӣ шурӯъ намуда ва аз соли 2014 дар вазифаи ассистенти кафедра, аз соли 2023 то ба ҳол дар вазифаи муаллими калони кафедраи ҳуқуқи маданият факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият намуда истодааст. Дар солҳои 2014 – 2018 дар шӯбаи ғоибонаи аспирантураи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҳсил намуда, аз соли 2018 инҷониб унвонҷӯи кафедраи ҳуқуқи маданият факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мебошад.

Диссертатсия дар кафедраи ҳуқуқи маданият факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро шудааст.

Роҳбари илмӣ:

Ғаюрзода Шукрулло Кароматулло – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, мудири кафедраи ҳуқуқи маданият факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

– **Аминова Фарида Махмадаминовна** – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, мудири кафедраи ҳуқуқи байналмилалӣ ва ҳуқуқшиносии муқоисавии факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи (Славянии) Русияву Тоҷикистон.

– **Мирзоев Парвиз Исроилович** – номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсенти кафедраи назарияи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муассисаи пешбар: – Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (ш. Душанбе).

Дар хулосаи мусбӣ додашудаи муассисаи пешбар, ки аз ҷониби ташхисгар Бобоев Чамрод Қурбонovich, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, мудирӣ кафедраи ҳуқуқи иқтисодӣ, молиявӣ ва зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (ихтисос: 12.00.03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ) омода гарда, аз ҷониби раиси семенари васеи илмӣ-назариявӣ, муаллими калони кафедраи ҳуқуқи иқтисодӣ, молиявӣ ва зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ Оралбаев Х.Х. ва котиби чаласа асисстенги кафедраи ҳуқуқи иқтисодӣ, молиявӣ ва зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, Дустов С.А. имзо ва аз ҷониби Ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Абдуалимзода Ҳакимбек Абдуалим санаи 29 августи соли 2024 тасдиқ шудааст, қайд менамояд, ки диссертатсия ба талаботи бандҳри 31, 33, 34 ва 35-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мутобиқат менамояд.

Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Сатҳи нағонии илмии диссертатсионӣ, нуктаҳои илмӣ ва пешниҳоду тавсияҳои амалие, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ-амалӣ саҳми шахсии муаллифро тасдиқ менамоянд. Инчунин, тарзи навишт, масъалагузорӣ ва услуби таҳқиқоти илмӣ саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳад.

Довталаби дараҷаи илмӣ Мирзомуродзода Дустмурод Гулмурод 24 интишори илмӣ, аз ҷумла оид ба мавзӯи диссертатсия 4 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсиядиханда ба таъб расидааст. Интишороти довталаби дараҷаи илмӣ Мирзомуродзода Дустмурод Гулмурод нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд.

Муҳимтарин интишороти унвонҷӯ аз рӯи мавзӯи диссертатсия:

I. Мақолаҳои, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда ва тавсиякардаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъб расидаанд:

[1–М]. Хоҷамуродов, Д.Г. Оид ба баъзе масъалаҳои хусусияти оммавӣ доштани шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ [Матн] / Д. Г.

Хочамуродов // Хаёти ҳуқуқӣ – Душанбе: Матбааи ДМТ. 2022. – № 2 (38). – С.197-203. – ISSN 2307-5198.

[2–М]. Фаюрзода, Ш.К., Хочамуродов, Д.Г. Баъзе масъалаҳо оид ба унсурҳои асосии шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ [Матн] / Ш.К. Фаюрзода, Д.Г. Хочамуродов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2024. – №4. Қисми I. – С. 226-231. – ISSN 2413–5151.

[3–М]. Хочамуродов, Д.Г. Мафҳуми хизматрасонии байторӣ ҳамчун объекти ҳуқуқи маданӣ [Матн] / Д.Г. Хочамуродов // Қонунгузорӣ. – 2024. – № 1 (53). – С. 76-82. – ISSN 2410–2903.

[4–М]. Хочамуродов, Д.Г. Вазъи ҳуқуқи иҷроқунанда дар шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ [Матн] / Д.Г. Хочамуродов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2024. – №4. Қисми II. – С. 226-232. – ISSN 2413–5151.

II. Мақолаҳо, ки дар маҷмуаҳо ва дигар нашрияҳои илмӣ-амалӣ ба таърифи расидаанд:

[5–М]. Хочамуродов, Д.Г. Баъзе масоили истифодабарии маҳсулоти инноватсионӣ хангоми хизматрасонии байторӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Мушкилоти танзими ҳуқуқи инноватсия дар фаъолияти соҳибдорӣ (10-уми июни соли 2014)». – Душанбе, 2014. – С. 331-335.

[6–М]. Ходжамуродов, Д.Г. Понятие ветеринарных услуг по законодательству Республика Таджикистан [Текст] / Д. Г. Ходжамуродов // Материалы второй международной научно-студенческой конференции на тему: «Актуальность проблемы права на современном этапе: взгляд молодежи», (24 апреля 2015 года). – Душанбе: РТСУ, 2015. – С. 50-53.

[7–М]. Ходжамуродов, Д.Г. Некоторые вопросы отношения человека к животным в Исламе [Текст] / Д. Г. Ходжамуродов // Правовая жизнь. – Душанбе: Типография ТНУ, 2016. – № 2 (14). – С.17-23.

[8–М]. Ходжамуродов, Д.Г. Понятие ветеринарные услуги как гражданско-правовое категории [Текст] / Д. Г. Ходжамуродов // Правовая жизнь. – Душанбе: Типография ТНУ, 2017. – № 1 (17). – С.150-157.

[9–М]. Хочамуродов, Д.Г. Баъзе масъалаҳои ҳифзи саломатии инсон дар хизматрасонии байторӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Давлатшиносӣ ва ҳуқуқи инсон, 2018. – Душанбе, – № 1 (09), – С.77-82.

[10–М]. Хочамуродов, Д.Г. Вазъи ҳуқуқи байтор дар хизматрасонии байторӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ ҳайати устодону кормандони ДМТ бахшида ба Даҳсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор (солҳои 2018-2028)» «Солҳои рушди сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ» ва «140-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон Садриддин Айнӣ» ва «70-солагии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон» (21 апрели соли 2018) // . – Душанбе: Нашриёти ДМТ, 2018. – С. 412-413.

[11–М]. Ходжамуродов, Д.Г. Понятие ветеринарные услуги как гражданско-правовое категории [Текст] / Д. Г. Ходжамуродов //

Материалы республиканской научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава и сотрудников ТНУ, посвященной «20-ой годовщине Дня национального единства» и «Году молодежи». – Душанбе: Типография ТНУ, 2017. – С. 291-292.

[12–М]. Хочамуродов, Д.Г. Баъзе масъалаҳо оид ба хизматрасонии байторӣ ҳамчун як намуди хизматрасонии касбӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзуи «Рушди қонунгузории соҳибкорӣ, тичоратӣ ва сайёҳӣ дар даврони Истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» (18-уми майи соли 2018). – Душанбе: Нашриёти ДМТ, 2018. – С. 331-335.

[13–М]. Хочамуродов, Д.Г. Баъзе аз масъалаҳо доир ба объекти хизматрасонии байторӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводҳои форуми дуҷуми ҳуқуқшиносони ҷавон // Зери таҳрири н.и.х. дотсент Раҳмон Д.С. – Душанбе, 2018. – С. 15-18.

[14–М]. Хочамуродов, Д.Г. Оид ба баъзе масъалаҳои нарх дар шартномаи хизматрасонии байторӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмию назариявӣ ҳайати устодону кормандони ДМТ баҳшида ба «Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва хунароҳои мардумӣ (солҳои 2019-2021)» ва «400-солагии Миробид Саиди Насафӣ» (18-уми майи соли 2019). – Душанбе: Нашриёти ДМТ, 2019. – С. 129-130.

[15–М]. Хочамуродов, Д.Г. Шартҳои муҳими шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ дар мавзуи: «Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва низоми ҳуқуқи миллӣ: заминаҳои рушд ва дурнамои илми ҳуқуқшиносӣ» баҳшида ба «25-солагии қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «70-солагии факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон» // Зери таҳрири н.и.х., дотсент Раҳмон Д.С. – Душанбе, 2019. – С. 270-273.

[16–М]. Хочамуродов, Д.Г. Баъзе масъалаҳо оид ба шартҳои ҷавобгарии ҳуқуқи граждани дар шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмию назариявӣ ҳайати устодону кормандони ДМТ баҳшида ба ҷашнҳои «5500-солагии Саразми бостонӣ», «700-солагии шоири барҷастаи тоҷик Камоли Хучандӣ» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф (солҳои 2020-2040)» (25-уми апрели соли 2020). – Душанбе: Нашриёти ДМТ 2020. – С.143-144.

[17–М]. Хочамуродов, Д. Г. Мафҳуми шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи илмӣ-амалии олимони ҷавони ДМТ баҳшида ба «Рузи ҷавонони Тоҷикистон 23 май» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» (Солҳои 2020-2040), 18–19 майи соли 2023. – Душанбе, 2023. – С. 200-205.

[18–М]. Хочамуродов, Д. Г. Нақши Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар инкишофи қонунгузории байторӣ [Матн] / Д.

Г. Хочамуродов // Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва эҳёи давлату ҳуқуқи миллии тоҷикон: монография. – Душанбе: Балоғат, 2023. – 480 с. – С. 167-477.

[19–М]. Хочамуродов Д.Г. Тарафҳои шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ / Д. Г. Хочамуродов // Маводи конференсияи умумидонишгоҳии илмию назариявии ҳайати устодону кормандони факултети ҳуқуқшиносии ДМТ бахшида ба «30-юмин солгарди қабули Конститутсияи ҚТ», «Соли маърифати ҳуқуқӣ эълон шудани соли 2024» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф (солҳои 2020-2040)». – Душанбе: Балоғат, 2024. – 430 с. – С.64-68.

III. Воситаи таълимӣ:

[20–М]. Хочамуродов, Д. Г. Ҳуқуқи шартномавӣ: воситаи таълимӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Зери таҳрири профессор Ғаюров Ш.К. – Душанбе: Андалеб - Р, 2015. – 244 с. – Дар ҳаммуаллифӣ бо Соҳибов М.М, Саидов Ҳ.М, Бобохонов Ҳ.З.

[21–М]. Хочамуродов, Д. Г. Ҳуқуқи уҳдадорӣ: воситаи таълимӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Зери таҳрири профессор Ғаюров Ш.К. – Душанбе: Сино, 2016. – 160 с. – Дар ҳаммуаллифӣ бо Ҳиматов Ҳ. Н., Қурбонализода Н. Ш., Соҳибов М.М, Саидов Ҳ.М, Бобохонов Ҳ.З.

[22–М]. Хочамуродов, Д. Г. Ҳуқуқи суғуртаи Ҷумҳурии Тоҷикистон: воситаи таълимӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Зери таҳрири профессор Ғаюров Ш.К. – Душанбе: Матбааи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2020. – 232 с.

[23–М]. Хочамуродов, Д. Г. Ҳуқуқи уҳдадорӣ: воситаи таълимӣ [Матн] / Д. Г. Хочамуродов // Зери таҳрири профессор Ғаюров Ш.К. – Душанбе: Сино, 2018. – 180 с. – Дар ҳаммуаллифӣ бо Ҳиматов Ҳ. Н., Қурбонализода Н. Ш., Соҳибов М.М, Саидов Ҳ.М, Бобохонов Ҳ.З.

[24–М]. Ghayurzoda SH.K., Khojamurodov D.G.; Qodirzoda S.S. Civil law of the Republik of Tajikistan: textbook part I[Text] / SH.K. Ghayurzoda, D.G. Khojamurodov, S.S. Qodirzoda // Under the general editorship of Ghayurzoda SH.K. – Doktor of Law, Professor. – Dushanbe: TNU: Printing House, 2024. – 188p.

Ба автореферати диссертатсия аз ҷониби шахсони зерин тақризҳои навишта шуда, ба Шуроӣ диссертатсионӣ ворид шудаанд:

– **Каримзода Р.М.** - номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, Ёвари сардори Хадамоти иҷроии назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– **Каримзода Шараф** - номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ, Муовини вазири адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– **Рофиева Азиза Ҳамдамовна** - номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ, муаллими калони кафедраи ҳуқуқи соҳибкорӣ ва байналмилалӣи Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон;

– **Абдурахимов Сиёвуш** - номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, мудири кафедраи ҳуқуқ ва идораи давлатии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав»;

– **Рачабзода Махмадёр Носир** - номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, Ректори Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар ноҳияи Рашт.

Ҳамаи тақризҳо мусбат буда дар онҳо баъзе эроду тавсияҳои хусусияти мубоҳисавӣ дошта пешниҳод шудааст. Эродҳо асосан масъалаҳои мубоҳисавии диссертатсия, аз ҷумла мафҳуми хизматрасонии муздноки байторӣ, мафҳуми шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ, хусусияти оммави доштани шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ ва баъзе нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшударо дар бар мегирад.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 61-10 ва 74-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-уми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, интиҳоб ва таъин гардидаанд.

Ҳамчунин, интиҳоби муқарризони расми ва муассисаи пешбар бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо аз рӯи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи гражданин; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ дар сатҳи дахлдор таҳқиқоти илмӣ анҷом додаанд ва корҳои илмӣ таҳқиқотии онҳо ба масъалаи гуногуни кори илмӣ анҷомдодашуда, алоқамандии зич доранд.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довталаби дараҷаи илми дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

– **коркард карда шуд:** масъалаи танзими ҳуқуқи маданияи хизматрасонии муздноки байторӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нуқтаи назари илмӣ бори аввал ба шакли комплексӣ дар доираи диссертатсияи номзадӣ баррасӣ карда шудааст;

– **пешниҳод шудааст:** мафҳуми хизматрасонии байторӣ ҳамчун объекти танзими ҳуқуқи маданияи ва объекти ҳуқуқи маданияи, даврабандии асосҳои ҳуқуқии хизматрасонии байторӣ дар марҳилаҳои гуногуни таърихӣ дар сарзамини тоҷикон, мафҳуми шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ унсурҳои он, хусусиятҳои ҷавобгарии тарафҳои ин шартнома, пешниҳод карда шудааст;

– **исбот шудааст:** дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, чун аксари кишварҳои дигар хизматрасонии муздноки байторӣ дар асоси шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ пешниҳод карда мешаванд. Амалишавии хизматрасонии муздноки байториро дар шароити имрӯза бидуни шартнома тасаввур кардан имконнопазир аст ва дар танзими ҳуқуқии муносибатҳои марбут ба хизматрасонии байторӣ шартнома мавқеи марказӣ дорад;

– **ҷорӣ намудани:** такмили меёрҳои ҳуқуқии танзимкунандаи хизматрасонии муздноки байторӣ баҳри ҳифзи ҳуқуқи субъектоне, ки ин хизматрасониро истифода мебаранд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот бо он асоснок карда шудааст, ки: натиҷаҳои кори илмӣ барои дарки илмӣ мафҳум ва хусусиятҳои хизматрасонии муздноки байторӣ, рушди асосҳои ҳуқуқии хизматрасонии

байторӣ дар давраҳои муайяни таърихӣ ва замони муосир, мафҳум ва унсурҳои шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ, ҷавобгарии ҳуқуқи маданияи тарафҳои шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ ва хусусиятҳои ҷуброни зиён, товони зарари маънавӣ ва ноустуворона дар ин шартнома замина фароҳам меорад. Инчунин натиҷаҳои он метавонад як қатор масъалаҳои назариявӣ ва амалии танзими ҳуқуқи маданияи хизматрасонии муздноки байторӣ пайдошуда ҳалли худро пайдо кунанд ва дар раванди такмили қонунгузори соҳавии байтории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври васеъ ба кор бурда шавад.

Вобаста ба масъалагузори дар диссертатсия ҷойдошта самаранок ҷанбаҳои концептуалии илмҳои сотсиология, иқтисодӣ инчунин, назарияи фанҳои ҳуқуқӣ (назарияи давлат ва ҳуқуқ, таърихи давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи маданӣ ва ҳуқуқи соҳибкорӣ), ва ҳамзамон, дар таҳқиқот усулҳои илмии диалектикӣ, расмӣ-мантикӣ, таҳлили муқоисавӣ, усули оморӣ, таҳлили низомнок, пешгӯии илмӣ, усулҳои мантиқии мушоҳида, шаклӣ-мантикӣ, таърихӣ-ҳуқуқӣ ва муқоисавӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданд.

– **баён шудани** мафҳуми хизматрасонии муздноки байторӣ ва шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ бо истифода аз адабиётҳои илмӣ, қонунгузори миллию хориҷӣ пешниҳод шудааст;

– **ошкор гардидани** унсурҳои асосии шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ аз қабилҳои тарафҳо, мавзӯ, нарх, муҳлат дар ин шартнома, инчунин мазмун, шакли бастан ва асосҳои тағйир додан ва бекор намудани ин шартнома;

– **омӯхта шуданд:** мафҳум ва хусусиятҳои хизматрасонии муздноки байторӣ муайян карда шудаанд, рушди асосҳои ҳуқуқии хизматрасонии байторӣ дар давраҳои муайяни таърихӣ ва замони муосир мавриди омӯзиш қарор гирифтааст, мафҳум ва унсурҳои шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст, ҷавобгарии ҳуқуқи маданияи тарафҳои шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ ва хусусиятҳои ҷуброни зиён, товони зарари маънавӣ ва ноустуворона дар ин шартнома таҳлил шудааст.

– **аз нав такмил додани** қонунгузори соҳавии байторӣ, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи байторӣ» аз 29 декабри соли 2010, №674 ва Тартиби расонидани хизмати бамузди байторӣ дар ҚТ аз 26 феввали соли 2015, №66.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи доктлаби дараҷаи илмӣ дар амалия, чунин тасдиқ карда мешаванд, ки: натиҷаҳои он метавонад дар раванди такмили қонунгузори маданӣ ва қонунгузори соҳавии байторӣ дар самти хизматрасонии муздноки байторӣ ва шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ, ба таври васеъ ба кор бурда шавад.

– **муайян карда шуданд,** ки хизматрасонии байторӣ ҳамчун объекти ҳуқуқи маданӣ этироф мешавад ва шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ як намуди алоҳидаи шартномаи хизматрасонии музднок мебошад ва онро айни ҳол аз шартномаи хизматрасонии музднок ҷудо намудан гайри имкон мебошад.

–офарида шуд: дар шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ шаклҳои гуногуни ҷавобгарии ҳуқуқи маданӣ, аз қабилӣ ҷуброни зиён, товони зарари маънавӣ ва пардохти ноустуворона, татбиқ карда мешавад. Ҳар яке аз ин шаклҳои ҷавобгарӣ дар ин шартнома хусусияти татбиқии худро доранд: ҷуброни зиён ҳамчун уҳдадорӣ иловагии муҷозотӣ нисбати ҳуқуқвайронкунанда татбиқ мешавад. Товони зарари маънавӣ дар ин шартнома ҳангоме татбиқ карда мешавад, ки ба сифати фармоишгар шахсе иштирок намояд, ки мақоми ҳуқуқии истеъмолкунандаро дорад. Ноустуворона метавонад дар шартномаи мазкур васеъ татбиқ шавад. Ин шаклҳои ҷавобгарӣ барои таъмини волоияти қонун ва ҳимояи манфиатҳои қонунии иҷроқунанда ва фармоишгар равона гардидаанд.

–муаррифӣ карда шуд: дар асоси шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ иҷроқунанда чунин уҳдадорӣ дорад: расонидани хизмати сифатноки байторӣ, шахсан расонидани хизмати байторӣ, расонидани хизмат дар муҳлати муайян ва вақти муқарраршуда, таъмини фармоишгар ба иттилооти инфиродан муҳим. Инчунин, дар шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ фармоишгар чунин уҳдадорӣ дорад, пардохти музди хизматрасонӣ тибқи муҳлат ва тартиби дар шартнома пешбинигардида, мусоидат намудан ба иҷроқунанда, таъмини иҷроқунанда ба иттилооти аҳаммияти калони иҷтимоидошта, риоя намудани дастурҳои иҷроқунанда дар ҷараёни амали шартнома ва баъд аз он.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки натиҷаҳои илмӣ, пешниҳоди ҳуҷҷаҳо, инчунин, тавсияҳои амалие, ки дар таҳқиқоти диссертатсионӣ баён шудаанд, ба сарчашмаҳои қонунгузорӣ ва амалияи судӣ асос ёфта, онҳо дар заминаи маълумотҳои гуногуни омӯрӣ, ҷамъбасти амалияи судӣ ва таҳлили як қатор парвандаҳои маданӣ ба даст оварда шудаанд.

– барои қорҳои таҷрибавӣ: бинобар бештар ҳолат дар шакли хаттии одӣ, аз ҷумла дар шакли додани чеки ҳазинавӣ ё дигар ҳуҷҷатҳои намунашон муқарраршуда баста шудани шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ ва дар он муқаррар нагардидани ҷавобгарӣ дар шакли ноустуворона хизматрасонӣ аз ҷониби иҷроқунанда ба таври дахлдор иҷро намегардад. Бинобар ин зарур аст, ки барои иҷро накардан ва ё ба таври ғайридахлдор иҷро кардани ин шартнома ҷавобгарӣ дар шакли ноустуворонаи қонунӣ муқаррар карда шудааст.

– ғоя асоснок шудааст: натиҷаи омӯзиши муҳтавои «хизматрасонии байторӣ» ва мафҳуми овардашуда муаллиф онро ба ду маъно шарҳ додааст аввалан, ҳамчун объекти танзими ҳуқуқи маданӣ ва дувум, ҳамчун объекти ҳуқуқи маданӣ.

– истифода шудаанд: мазмуни шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ бо маъноҳои гуногун фаҳмида мешавад. Дар зер мафҳуми мазмуни шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ ҳамчун факти ҳуқуқӣ шартҳои шартнома фаҳмида мешаванд. Мазмуни ин шартнома

ҳамчун муносибати ҳуқуқӣ аз ҳуқуқ ва уҳдадорихои тарафҳои шартнома ва ҳамчун ҳуҷҷати танзими инфиродӣ аз бандҳои шартнома иборат аст;

–муайян шудаанд: бисёр вақт оид ба мавзӯи шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ ва объекти шартномаи мазкур дар алоҳидагӣ сухан меравад. Байни ин ду категория бояд тафовут гузошт. Мавзӯи шартномаи хизматрасонии муздноки байторӣ – хизматрасонии байторӣ мебошад, ки дар содир намудани амали муайян ва ё иҷрои фаъолияти муайян аз ҷониби иҷрокунанда (байтор ё ташкилоти байторӣ) ифода ёфта, баҳри пешгирии бемории ҳайвонот, табobati ҳайвоноти бемор, ташхиси маҳсулоти ҳайвонот ва дигар намудҳои хизматрасонии байторӣ равона шудааст;

–истифода карда шуданд: аз ин маълумоти омили расмӣ маълум мегардад, ки дар ҷумҳурӣ соҳаи чорводорӣ, парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва занбӯриасалпарварӣ дар ҳоли рушд буда, шумораи ҳайвонот сол то сол зиёд шуда истодааст. Табиист, ки дар ҳолати зиёд шудани шумораи ҳайвонот талаботи шаҳрвандон ва шахсони ҳуқуқӣ ба хизматрасониҳои байторӣ меафзояд.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот ба сатҳи нафгонии илмӣ таҳқиқоти диссертатсия, нӯҷаҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд, мақолаҳои илмӣ, маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ- назариявӣ ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ оид ба масъалаҳои хизматрасонии муздноки байторӣ асоснок карда мешавад. Ҳамзамон, масъалагузорӣ ва сабки диссертатсия саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳанд.

Дар маҷлиси Шуроӣ диссертатсионӣ аз 24-уми сентябри соли 2024 қарор қабул карда шуд, ки ба Мирзомуродзода Дустмурод Гулмурод дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ дода шавад.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ аз 16 нафар аъзои Шурои диссертатсионӣ, ки бо Фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07 январи соли 2022, тахти №15/шд тасдиқ гардидааст 14 нафар иштирок доштанд, ки аз онҳо - 4 нафарашон докторони илм ва 1 нафар номзади илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда мебошанд. Аз 14 нафар аъзои Шурои диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта, овоз доданд: ба тарафдорӣ додани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ 14 нафар, муқобил - нест. бетараф нест, бюллетенҳои беътибор - нест.

**Раиси Шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор**

Азиззода У.А.

**Котиби илмӣ Шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент**

Қодиров Н.А.

